

ARNHEMISCHE COURANT

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal weks wordt uitgegeven, is wel op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f. 5. In de drie maanden.

ZONDAG 5 MAART.

De prijs der Advertentien is, van een regel regels f. 1.00, en voor elken regel daaronder centen, behalve 35 centen zegelregt, voor plaatsing.

Journal de la Haye en het verkiezings-stelsel.

Men moet erkennen, dat onze ministers bijzonder gelukkig zijn in de keus hunner verdedigers. Wanneer het eens hunner organen niets wou tegen de aanmerkingen, door ons of anderen gemaakt, stoot het met zijne gewone beschaafdheid eenige onzamenhangende woorden uit en rekent de zaak daarmee afgedaan; als wij met cijfers bewezen hebben, dat de kosten bij meer dan een departement, in plaats van verminderd, vermeerderd zijn, spreekt het veel van onze kwade trouw, als ons niet doet anzelen hetgeen wij voor waar houden aan anderen bloot te leggen maar niet met het feit te erkennen en zoekt de eene andere ongelukkige uitvlucht om het te beaantwoorden. Het andere orgaan moet inzonderheid dienen om de verdediging onzer belangen buiten 's lands op zich te nemen, om achting bij vreemden voor ons in te brengen. Daarom wordt het ook in het Fransch geschreven. Welke fraaie artikels zijn wij daarvoor verschuldigd! Ten einde zich goed van zijne taak te kwijten, verklaart het immer, dat ons bestaan in voortreffelijkheid boven dat van alle andere landen staat; dat alle klagen, welke door het buitenland daartegen aangevoerd worden, uit jaloeschheid over onze welvaart en voorspoed voortkomen, en dat er binnen 's lands geene oppositie bestaat, daar iedereen tijd te kort konit om de handelingen van het bestuur te bewonderen. Voor de verandering en ten einde de goede standhouding met onze Duitsche naburen te bepalen, spreekt het, als waren wij op het punt van een kruistocht tegen Duitschland te ondernemen, waar schuw ons tegen de mogelijkheid, dat de Baren en Baten zich ten onzen koste wel eens zouden willen vergroeten.

Doch het is voor dat ons voortreffelijk bestuur waardig orgaan niet voldoende, de overige volken van Europa voor onze stoutheid vrees in te boezemen, — het wil hen tevens niet onze uitstaande instellingen bekend maken en eenen blik van verlangen doen werpen op eenen zoo heugenswaardigen toestand, als in welken wij, naar buiten als naar binnen, verkeeren. In plaats van hunnen tijd gaande te maken, door te schetsen van een volk van nog niet drie miljoen zielen, dat in een jaarlijksche begroeting van bijna een en zeventig miljoen gulden voorziet moet; in plaats van hunne wangenst te welken door het denkbeeld, dat wij minister bezitten, wier gave van uitvinding zoo groot is, dat zij, ondanks al de bestaande belastingen, steeds nieuwe weten te vinden, — heeft het Journal de la Haye een nog schitterender voorbeeld aan hunne bewondering willen aanbieden. Het greep daartoe ons verkiezings-stelsel aan. Dat met regt eenen gelukkigen greep doen. Het oordeel over dit meesterstuk van sijne staatskunst zal men ongetwijfeld overal, waar men geluk heeft het Journal te lezen, de kieswijze op ons voorbeeld veranderen.

Veranderen, zelden wij daar in drift en nog opgetogen door het tafereel, dat het Journal de la Haye ons van de kalme en de rust onzer verkiezingen schetst. Doch dit schijnt het doet van het ministerieel blad niet te zijn. Want, na zeer breedspakig over de onkooprijen, bedriegerijen en misbruiken gehandeld te hebben, tot welke de verkiezingen in Engeland, België en Frankrijk aanleiding geven, en ons gelukkig genoemd te hebben, bij welke niets van dit alles plaats vindt, verklaart het echter ten slotte, daarom het onze nog niet boven het andere te stellen. Hoe is het mogelijk? Zoude het de kalme rust, die bij ons heerscht en zoo juist bij het Journal de la Haye schijnt te passen, voor al die, genige regels vroeger opgenoemde, nadeelen willen ruilen? Men zou haast zeggen, dat het artikel zich zelf bitter tegenspreekt: doch zekerlijk is het slechts onkunde en kwade trouw, die sommigen aldus doen spreken.

Niets is inderdaad meer geschikt om van ons in het buitenland met verbazing te doen spreken, dan ons verkiezing-stelsel. Het is ongelijkmatig, zoodat, naar mate der woonplaats, hier vier, daar vijf trappen zijn; doch dissonanten lossen zich in harmonie op: het sluit door dien toestel allen mogelijken invloed van den algemeenen wil op de openbare zaak uit; maar wat doet er dit toe? waarom zal men dien ook eenigen invloed toekennen? Boven dat vooroordeel der hedendaagsche wereld moeten wij ons weten te verheffen; het volk is om te gehoorzamen, niet om mede te oordeelen en te beslissen: het vernietigt den weinigen publieken geest, die nog bij ons is, zoo veel te beter; slapenden zijn veel gemakkelijker te bestieren dan wakenden, die dikwerf ieder eenen anderen weg kiezen. Welk eene gelukkige kalme en rust geeft het, wanneer men jaar op jaar dezelfde onbeduidende, karakterloze, blingeloofige mannen ziet afvaardigen tot verleggen door de leden van het Nederlandsche volk, gelijk men hen uit ironie pleegt te noemen! Hoe gunstig steekt het onder de hand kulpen en rondloopen bij de leden onzer provinciale staten af tegen de misbruiken, welke elders plaats vinden en welke men, in plaats van, gelijk bij ons, met den mantel der liefde te bedekken en verborgen te houden, openlijk laat onderzoeken, brandmerkt, en voor het vervolg tracht te beletten. Men zegge niet, dat zoo iets misbruiken zijn, welke ook bij de beste instelling der wereld kunnen gevonden worden; maar dat dit daarom het gebruik nog niet wegneemt; ziet men dat niet met het Journal de la Haye in, dat het toch nooit met ons volmaakt stelsel kan vergeleken worden, waar alles zoo kaln en rustig toegaat, als liet men zich aan de zaak niets gelegen liggen? Het Journal kan nog antwoorden, dat, indien eene enkele filtering reeds helder water geeft, eene vier- of vijfvoudige wel het zuivert mogelijke moet schenken. Zekerlijk, doch het zou tevens wel een zijne smakelijkheid kunnen verloren hebben.

Wij begrijpen waarlijk niet, hoe het Journal de la Haye, in zijne lofzangen op ons verkiezing-stelsel, de beschroomdheid en zedigheid zoo ver

heeft kunnen drijven van ten slotte niet van alle beslissing, ten nadeels van het kies-stelsel van andere landen, te spreken. Het tijdschrift echter niet, of zijn uitkomst artikel zal een diepen indruk buiten- als binnen 's lands gemaakt hebben.

Buitenlandsche ZWITSERLAND.

Geneve. Verscheidene bladen melden, dat het in Geneve nog zeer onrustig is. De Schweizer Zeitung meldt zelfs, dat er den 19den februari weder onlusten hebben plaats gehad; zandelingen der instructie hebben de landgemeente doorkruist, en de Klubs gedurende den nacht verzamelingen gehouden. Men heeft in de voorstad St. Gervais vrouwen gevonden, die scherpe patronen maakten, en de wapenhuizen, welke aan de regering zijn, hunne wapenen en uitrusting aan gene zijde der rivier in veiligheid zien brengen.

ENGLAND.

Londen, 3 maart. Door de koningin in raad is een besluit genomen, waarbij de handel met China tot de havens van Canton, Amoy, Foochow-foo, Ningpo en Shanghai beperkt wordt, terwijl tevens de boeten en straffen, door de overtreders hiervan te dragen, bepaald worden.

De minister Aberdeen heeft, in antwoord op een vraag van lord Brougham, in het Hoogerhuis kennis gegeven, dat de slavenhandel op de Afrikaansche kust, tengevolge van de vereenigde bemoeijingen der Engelsche regering en van den gouverneur der provincie van Valdez, aanmerkelijk is verminderd, en dat ook het getal der tot dat einde gebezigde schepen beduidend afgenomen is.

Genoemde minister heeft verklaard geen gebod aan het gerecht te slaan, dat de Porte den bouw der protestantsche kerk te Jeruzalem zou hebben bevestigd.

Het Lagerhuis heeft eergisteren in comité verhandeld over de begrotingen van dit jaar, na welke de heer S. Crauford verworpen te hebben, die zulks uitgesteld wilde zien tot dat al de middelen ter bestrijding der uitgaven voorgedragen zouden zijn. De begroting voor het leger is met een sterke meerderheid goedgekeurd. Daaruit blijkt, dat het getal der troepen met vijftien duizend zeven honderd en veertig is vermeerderd, en nu op honderd dertien duizend acht honderd en veertig gebragt is, hetwelk een besparing van honderd negen en dertig duizend ponden sterling oplevert.

Gisteren heeft lord Ashley in dat huis de motie gedaan, dat de regering bij adres verzocht zou worden de geschiktste middelen ter bevordering van godsdienstige en zedelijke opvoeding onder de arbeidende klasse onvervuld in overweging te nemen. Na over het belang eener goede opvoeding in het algemeen te hebben weid en op de sterke toeneming der bevolking gezegd te hebben, bepaalde hij de aandacht inzonderheid op den staat van onkunde en ongebondenheid, die thans te Manchester, Birmingham, Londen en in andere volkrijke fabrieksteden, vooral in het noordelijk geslacht, heerschte. Drunkenschap, zwaarmoedigheid, en ergerlijke onkuisheid, namen, zelden zijn lordschap, onder de jeugd aldaar meer en meer de overhand, terwijl zij nagenoeg alle kennis van God en diens geboden miste. Uit nauwkeurige opgaven bleek het, dat voor niet minder dan vijf en twintig miljoen £ jaarlijks in Engeland voor sterke dran-

ken werd uitgegeven, terwijl de geneeskundigen getuigden, dat de meeste der talrijke gevallen van krankzinnigheid aan onmagtigheid in het gebruik daarvan moesten toegeschreven worden.

Nadat ook sir R. Peel het woord gevoerd en aangehoord had waarom de regering haar plan aanvankelijk alleen op de steden wilde toepassen, is de moede, zonder iemands wederzeggen, doorgegaan.

De *Mulhar*, van 72 stukken, moet het 7de regiment dragonders naar de Kaap de Goede Hoop overbrengen, waar de hernieuwde bewegingen der boeren eenige ongerustheid inboezemen.

Een dagblad van de Kaap de Goede Hoop van 10 september vinden wij het volgende artikel:

De boeren hebben, zoo het schijnt, getracht de Griquas tegen ons op te maken, en de Griquas hebben den bijstand verzocht van het gouvernement, om hen te beschermen tegen de wreedheid en schelmachtigheid der boeren. De zaken schijnen in de uiterste verwarring aan de andere zijde der noordelijke grenzen. Krachtadigheid en beleid kunnen alleen het land redden van de schrikkelijke beroeringen. De wetten, die de kolonie in tranen doen smelten, en haar met bloed mesten."

FRANKRIJK.

Parijs, 3 maart. Heden zijn de beradslagingen over de geheime fondsen bij de gedeputeerden aangevangen. De ministeriële bladen herhalen eene toespraak, daaromtrent door den heer *Sausset*, voorzitter der Kamer, in eene der salons gebezigd: »Den dag na den vastenavond (heeft hij namelijk gezegd), zullen de maskers afvallen."

De heer *Ledra Rollin* was het eerst aan het woord, over het ontwerp. Hij tastte nagenoeg al de ministeriën sedert de juli-omwenteling aan, en beweerde dat op hen dezelfde beschuldigingen rustten, welke den val der ministers van *Karel X* hadden veroorzaakt, namelijk, vervolging van de drukpers, beperking van het regt der jury, aanslag op de vrije organisatie der nationale garde, enz. Wat de toekomst betrof, men wilde den heer *Guizot* verwijderen, en deze, die *Lodewijk XVIII* naar Gent gevolgd is, had, volgens hem, wel geen regt om zich over andere kaizerijen en onoprechtheid te beklagen, maar wat zou het baten, indien de heer *Molé*, of de heer *Thiers* daardoor aan het roer der zaken kwam? Hetzelfde stelsel zou, naar hem, van personen, gevolgd worden. De zijde wilde niet slechts zoodanige verandering, maar die van het geheele stelsel der politiek. In gelijken zin sprak de heer *Joly*, die inzonderheid het onderhoud van tachtigduizend man in Algiers en het bevestigen van Parijs gispde. Daarentegen hebben de heer *de Gasparin* en *Desmoussaux* het ontwerp en de handelingen der tegenwoordige ministers verdedigd.

Denkelijk zullen deze discussiën nog wel eenige dagen voortduren, maar het vermoeden wint veld, dat de tegenwoordige tegenwoordig ministerie gunstige stemmen zal loopen, en reeds is de volgende berekening gemaakt: Van honderd en vijftig gedeputeerden zijn de ministers in elk geval zeker; vijf en veertig worden voor hun toegedaan gehouden, maar zijn over hun fortuin en stand onafhankelijk; zestien legitimisten in de Kamer schijnen den heer *Guizot* toegedaan; dit maakt tweehonderd en elf personen, die den reukent. De oppositie is daarentegen van honderd vijf en negentig stemmen zeker. Nu hangt dus alles van drie en veertig leden af, welke tot hertoe in hun besluit weifelen.

De heeren *Thiers*, *Dupin*, *Molé*, *Passy*, de *Solvandy* en andere mannen van invloed in de Kamer zijn gisteren beurtelings ten hore ophouden.

Er was tweespalt tusschen den president der Kamer, maarschalk *Soult*, en zijne afgevaardigden. De maarschalk zou aan twee hunner verklaard hebben, dat de uitslag der stemming over de geheime fondsen hem onverschillig is.

BELGIE.

Brussel, 3 maart. De Nederlandsche ambassadeur, de heer *Falck*, is sedert eenigen tijd verplicht, uit te wijken voor een aanval van jicht; zijne appartementen zijn daarom verlaten.

Bingsdag 14, omstreeks vijf ure in den avond, is de wijk *Leopold* het toneel geweest van een voorval, hetwelk zeer noodlottig voor de Nederlandsche ambassadeur was. Eenige personen kwamen aankomen. Mevrouw *Falck* was juist bezig een visie aan het hôtel van den Pruisischen ambassadeur, aan den hoek van de straat tegen over de wijk *Leopold*, van lady *Seymour* te brengen. Het rijtuig stond voor het hôtel stil, toen

op het oogenblik, waarop de lakkei het portier open deed, om de bevelen van mevrouw te ontvangen, een paard, door eenen soldaat van het regiment guides bereden, hetwelk op het exercitie-plein buiten de Namensche poort op hol was gegaan, in den vollen ren tegen het rijtuig kwam aangestoven, en vlak tegen het half geopende portier van het rijtuig kwam nederstorten, den lakkei als het ware tegen het portier verpletterend. Hij heeft eene rib gebroken en den schouder gekneusd. De schrik geworpen paarden, eenige stappen voortuit gedaan hebbende, is de ongelukkige gevallen en zijn hem de wielen van het rijtuig over de beenen gegaan, waarvan het een gebroken is. Het ter neder stortend paard het glas van het portier met den kop ingeslagen hebbende, heeft mevrouw de barones *Falck* eene krab aan den arm en voorts eenige kneuzingen bekomen. De ruiter is op den grond gesmeten, maar zonder zijne tengels te verlaten. Het paard bij de manen gegrepen hebbende, is hij er met eenige kneuzingen afgekomen. Het paard heeft zich bij den val gekwetst. De koetsier is bijna van den bok gesmeten geweest, maar het is hem gelukt de paarden in toom te houden.

Mevrouw de barones *Falck* is, zeer verschrikt, maar overigens in eenen toestand, die geene bezorgdheid voor hare gezondheid verwekt, aan het hôtel der Nederlandsche ambassade terug gebracht. Iets later heeft men er ook den lakkei, maar in eenen allerdeerlijksten toestand terug gebracht. Het been is oogenblikkelijk gezet en zijne verdere wonden zijn terstond verbonden geworden. Men hoopt hem te zullen behouden.

Binnenlandsche berichten.

's Hertogenbosch, 2 maart. Heden morgen heeft het provinciaal hof alhier uitspraak gedaan in de zaak tegen *Aldegonda Bergmans*, huisvrouw van *Hendriks Willems*, beschuldigd wegens misdadig in omloop brengen van nagemaakte zilveren guldens, zoo hier te lande als in België, wetende dat dezelve valsch waren. Het hof heeft de beklagde schuldig verklaard, en veroordeeld tot het zwaaijen van het zwaard over het hoofd, tien jaren confinement en in de kosten.

Verzoekschrift, ingediend aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, door HH. Boekhandelaren en Boekdrukkers te 's Gravenhage.

De ondergeteekenden, *Boekhandelaren, Uitgevers van Dagbladen en Tijdschriften, Boekdrukkers te 's Gravenhage*, enz.

Hebben de eer, naar aanleiding van de onlangs aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden nieuwe wet op het zegelregt, hunne bezwaren daartegen in het midden te brengen, in verband met de belangen van wetenschappen en kunsten, van den boekhandel en de drukpers, en van de nijverheid in het algemeen, in Nederland.

Sinds eenen geruimen tijd wordt er van verschillende zijden geklaagd over het verval van den Nederlandschen boekhandel, die veler de nitatekendste van geheel Europa was en den roem des Vaderlands in zoo menig opzigt verhoogde.

Als men gadeslaat welke uitgebreide en kostbare werken van allen aard, die aan wetenschappen en kunsten de meeste uitbreiding gaven, in vorige eeuwen hier te lande het licht hebben gezien, dan voorzeker steekt de tegenwoordige tijd daarbij niet gunstig af, daar men niet dan huyertig kan zijn eenig werk van zekeren omvang, en althans niet wanneer daarbij platen of kaarten moeten gevoegd worden, ter perse te leggen; daar het vertier algemeen slecht aan de kosten en moeite, aan zulke werken besteed, beantwoordt.

In vorige tijden had de hoofdtak van den vaderlandschen boekhandel, het drukken en uitgeven van oorspronkelijke werken in oude en nieuwe talen, twee voornaamste steunsels, te weten de mindere vrijgevigheid, in andere landen op het stuk der drukpers bestaande, en de algemeenschap der Latijnsche taal, als mededeelingspraak in de geleerde wereld.

De eerste steun is geheel verdwenen, ten gevolge van de groote staatkundige gebeurtenissen, welke in de laatste vijftig jaren hebben plaats gehad, die hier meer, daar minder, die vrijheid van drukpers hebben doen verrijzen, welke Nederland het zich steeds in roem heeft gekeurd te handhaven, behoudens zoodanige bepalingen, als ter waring van losbandigheid

noodzakelijk werden geacht; Nederland, het Vaderland der *ELZEVIER'S* en *LUZAC'S*, die steraden van de drukpers, — de laatste meer bepaald van de periodieke drukpers, welke destijds van geen en zegeldruk hoegenaamd wist!... Maar niet allen is het vertier der voortbrengselen van de Vaderlandsche pers in het buitenland ons volstrekt ontvallen, maar de vreemde ling overstelpt dit land met zijne voortbrengsels, die wel voornamelijk met die, waarvan de gelijkheid en zedelijkheid niet de eerste grondslagen zijn.

De latijnsche taal wordt in vele vakken van geleerdheid en kunst, vooral buiten 's lands, steeds minder en minder algemeen, zoodat de werken, hier te lande in het Latijn geschreven, ongelijk veel minder afrek dan in vorige eeuwen hebben; terwijl de boeken, in het Nederduitsch geschreven, elders nog minder gezocht zijn, en nagenoeg uitsluitend in het Vaderland zelf moeten verkoocht worden. Hierdoor zijn onze boekwerken dan ook veel duurder dan de zulke, welke bij de buitenlandse gedrukt worden, die gemeenlijk zoo vele duizende als in Nederland honderde slijten. Daarbij komen de veel hoogere werkloonen, dan in de meeste andere landen. Daarbij komt de inmenging der postkantoren in der ondergeteekenden beroep, terwijl zij vaak zeer hoge patenten betalen. Daarbij komt ook, dat de Fransche, Hoogduitsche en Engelsche talen thans in ons Vaderland meer en meer beoefend worden, weshalve werken in die talen, door derzelver geringeren prijs, meestal een ruimer debiet hebben van de Vaderlandsche, zoodat dikwijls ook zelfs de Nederduitsche vertalingen niet meer noodig zijn, of de kosten van drukken kunnen goekmaken.

Doorgaans geene redelijke voordeelen ziende in het uitgeven van meer uitgebreide boekwerken, in de Nederduitsche taal geschreven, en bij de meerdere en meerdere afkeerigheid van het gebruik van zulke boekwerken, bij wijze van afleveringen te erlangen, zoo wendt de boekhandel en drukpers zich meer en meer tot de uitgave van periodieke werken of tijdschriften. Bij de onmogelijkheid schier, om de bovengeschetste tegenwoordig ongunstige stelling van boekhandel en drukpers in Nederland te gemeet te komen, verdient deze tak van dezelve alle aanmoediging en ondersteuning, en het is door het verleenen van verlichte hulp aan deze, dat de wetgeving althans zoo veel kan doen als overeenkomt met de behoeften der nijverheid, der wetenschap en der schatkist te gader.

De bedoelde ondersteuning kan verleend worden door de vermindering van het zegelregt op de dagbladen en andere tijdschriften en andere uitgaven van dat regt.

Gezede vermindering is regtvaardig, zal wetenschap en kunst bevorderen, zal niet schaden aan de schatkist, zal de nijverheid, in vele takken van het volksbestaan aanmerkelijk bevorderen.

I. Die vermindering is regtvaardig.

Thans is hier te lande op dit stuk nog van kracht de wet op het zegelregt van 13 vendémiaire Vredejaar (4 oktober 1797), welke in artikel 351 bepaalt:

»Het vaste of formaatzegel voor dagbladen, enz. is twee en een halve cent voor ieder blad van vijf en twintig vierkante palmen in oppervlakte. Begroot, die tot de gezegde drukwerken papier zullen willen bezigen van grooter formaat dan dan vijf en twintig vierkante palmen voor het geheele blad zullen een halve cent betalen voor iedere vijf vierkante PALMEN DER GROOTERE OPPERVLAKTE."

Die wet is geheel ingerigt voor Frankrijk, hetwelk in vertier, in bevolking, in zijne algemeene taal noch met Nederland, noch met dezelve taal en letterkunde kan vergeleken worden. Daar 35 miljoen inwoners, hier 3 miljoen; daar een vertier over de geheele wereld, hier weinig meer dan op een klein gedeelte; de Fransche wet zoo lang op de Nederlandsche periodieke drukpers te doen rusten; maar men oordeele hoe zij nog verzaard werd door de acht en dertig procenten, waarvan men in Frankrijk niets wist. Van daar, dat b. v. een dagblad, dat in het moederland der zegelwet, jaarlijks f 52,013 betaalt, hier te lande, het moederland der drukkerij, f 75,550 aan de schatkist opbrengt; dat b. v. de *Times*, thans f 109,500 Nederlandsch betaalt, als zijne prijs op 6000 geschat wordt, in Nederland f 25,254 zou betalen; dat het blad, dat in Nederland f 75,550 rendeert, bij een zegel van 21 centen met 38 procenten, in België slechts aan den lande opbrengt f 41,620, in Pruisen f 10,800, in Frankfort f 6,000, in Beieren,

Württemberg, Baden, enz., f 4,800; behalve dat in laatstgenoemde staten nog vele milde bepalingen bestaan; als het niet zegelen van bijvoegselen van acten der regering, van letter- en kunstbladen, die toegevoegd worden, en dat alle wetenschappelijke en kunstbladen vrij van zegel zijn.

De ondergeteekenden laten aan de rechtvaardigheid van U Ed. Mog. over te oordeelen, of hier Nederland niet in de alleringunstigste stelling geplaatst is, en men ziet de vruchten daarvan dan ook in menigvuldige laakbare ontduikingen, verkwijning van geachte tolken van kunst en wetenschap; onmogelijkheid om deze met de buitenlandse te doen wedijveren in smaak en spoed van mededeelingen, in belooningen van schrijvers en kunstenaars.

De tegenwoordige voordragt, aan U Ed. Mog. raadplogingen onderworpen, strekt in geen deele, om die hardheid en onrechtvaardigheid van het zegel op de periodieke geschriften hier te lande weg te nemen. De vermindering, waarvan de memorie van toelichting gewaagt, is deels schijnbaar, deels onbeduidend. De bedoelde verminderingen zullen, namelijk, alleen betreffen de dagbladen en tijdschriften onder de 45 vierkante palmen, hoewel er thans niet bestaan, en het is niet waarschijnlijk dat zij op dat hier ongewoon formaat later zouden verschijnen. Van 15 tot beneden 20 vierkante palm is het zegelrecht bepaald op 1½, van 20 tot 25 palm op 2, van 25 tot 30 op 2½ cent; dus is dit laatste gebleven zoo als het was, even als ook de verdere grootte tot aan 45 palm. Volgens de tegenwoordige wet kan men voor 1½ cent (behalve nog de 38 procenten) papier krijgen tot aan de grootte van 17½ v. palm; voor 2 cent tot aan de grootte van 22½ v. palm; en voor 2½ cent tot aan de grootte van 30 v. palm; het geheele verschil ligt dus daarin:

1o. Dat men bladen van 1 cent zal kunnen bekomen, terwijl het minimum nu is 1½; 2o. dat men voor 1 cent een vel zal kunnen bekomen, dat 2½ v. palm ruiter is dan thans; 3o. dat men voor 2 cent in geheel het vel 2½ v. palm meer zal kunnen uitbreiden dan nu, en 4o. dat men boven de 45 v. palm niet meer 1, maar slechts ½ cent voor iedere tien palmen zal betalen.

De dagbladen en andere periodieke werken en geschriften zullen dus niet veel verlichting erlangen; behalve dat de daarstelling van periodieke geschriften wordt tegengewerkt door de afschaffing van de thans nog bestaande vrijheid om een of meer proefbladen ongezegeld te laten. Alleen op de groote aanplakbiljetten, op catalogussen en eenige soortgelijke drukwerken, kan de voordragt, indien zij onverhoopt aldus wierd aangenomen, gunstiger werken; doch verbiedig vragen de ondergeteekenden van U Ed. Mog. of dit de steun is, waarop Nederland, de bakermat der drukkunst, eens zoo groote kweekschool weleer van wetenschap en kunst, van den tegenwoordigen uitgever mag hopen, en of, bij eenvoudige vergelijking van den stand van zaken hieromtrent in andere landen, de rechtvaardigheid niet medebrengt, dat hier eenige verlichting worde aangebragt.

II. Zoodanige vermindering zou bevorderlijk zijn aan kunst en wetenschappen. Wie twijfelt er aan, dat meerdere mogelijkheid tot het doen van geldelijke offeringen de uitgevers zal in staat stellen, schrijvers en kunstenaars en vertalers, beter te beloonen en aan te moedigen, ze van uitstekender hulpbronnen te voorzien? De Nederlandsche boekhandelaar zal aanzienlijker werken op het touw kunnen zetten, zich meer kunnen toelagen op den soliden buitenlandse boekhandel, tot wederkerige mededeeling van de voortbrengelen van degelijke kennis; terwijl men thans slechts met een leetuur van den dag wordt overlast, tot schrijving alleen van buitenlandse nijverheid. Onze boekhandel zal meerdere krachten bezitten, om vaderlandsche werken in het Fransch te doen overbrengen, en zich alzoo een deel van de algemeene, de wereldmarkt te deelen; de mogelijkheid daartoe zou niet weinig worden vergroot. De uitgever van dagbladen en tijdschriften zullen deze kunnen vergroeten en uitbreiden; meer ruimte kunnen verleenen aan de handelingen van wetenschappelijke en kunstvrienden aan de handelingen van de vertegenwoordigende die, bij voorbeeld, in Engeland, zoo volledig worden mededeeld, omdat er fysieke moed toe bestaat, en de tot het algemeen nut bijdragen: dit alles, behalve ondergete-

kenden nederig, kan der Nederlandsche vertegenwoordiging niet onverschillig zijn.

Mildere bepalingen, mopens de verspreiding van wetten, besluiten en andere acten der regering, van de mededeeling der beraadslagingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en van de nederrijke uitspraken; bevordering in 't algemeen van hetgeen tot uitbreiding van beschaving kan leiden, ligt in den geheelen geest van het grondwettige voorschrift mopens de vrijheid van drukpers.

Na slechts oppervlakkig onderzoek, zal het gewis ieder moeten in het oog springen, tot welk eene mate van achteruitgang de ware, edele boekhandel, die groote steun der geleerde wereld, in vergelijking met dien van vorige eeuwen, hier gevallen is, en hoe min de bezodigingen van zelfs de geachtste schrijvers en kunstenaars in evenredigheid met derzelver arbeid en nachtwerken staan; hoe zeer dit geleerdheid, en kennis, en het aanschaffen van belangrijke hulpbronnen verstimt en belemmert, en na een onpartijdig onderzoek, twijfelen de ondergeteekenden niet of ieder zal moeten toestemmen, dat hier — behalve de buiten af veranderde omstandigheden — eene kwaal ligt, die als een kanker om zich heen grijpt, en den goeden, degelijken boekhandel, de behoorlijke bezodiging van arbeid des geestes en van begaafdheden onmogelijk maakt; bij het beperkt debiet van de in de Nederlandsche taal geschreven werken of tijdschriften. Hoe vele onmetelijke schatten van kennis, hoe vele groote werken van smaak zijn vroeger aan het licht gebragt; waartegen ieder uitgever, die geene groote verliezen wil lijden, ja volslagen geruineerd geraken, thans moet opzien, en verscheiden van die werken zouden niet kunnen verschijnen, indien zij niet uit lands, gewestelijke of andere kassen, geheel of gedeeltelijk, wierden betaald, als thans bijkans de eenig mogelijke wijze, waarop werken van grooten omvang uitgegeven kunnen worden, die blijvende denktoeken van de beoefening der wetenschappen en kunsten hier te lande zijn, en die onzer roem in dit opzigt in de beschaafde wereld kunnen staven. Als de bestaande kwaal in deze, aarzelen de ondergeteekenden geen oogenblik, in volen gemoede, en, des noodig, in staat het met de stukken omstandiger aan te toonen, bij U Ed. Mog. te wijzen op het hooge zegelrecht, dat op de periodieke geschriften rust.

III. Eene vermindering van het tegenwoordige zegelrecht zal niet schaden aan de schatkist.

Het is toch een bekende, door de ondervinding gestaafde, regel in de staathuishoudkunde, dat lagere regten de opbrengst vermeerderen.

Wil men daaryan een doorslaand bewijs, wij beroepen ons op het herkomde Britsche tijdschrift, de *Edinburgh Review*, no. 142, januari 1840, bl. 566 en 599, dat vele bewijzen voor gemeemden regel optelt. Wij kiezen er slechts twee, nteer bepaaldelijk de onderhavige zaak betreffende.

a.) Door het zegelrecht op de *nieuws-papieren* kosten deze, door elkander, zeven stuivers per stuk, en werden in een jaar 35,576,056 stuks verkocht, welke betaald werden met 1,037,634 p. st. — Door het verminderen van het zegelrecht daalde de prijs op 4 stuivers, het getal der verkochte steeg tot 53,496,207 bladen; waarvoor betaald werd 1,058,779 p. st. Dus reeds positief meer opbrengst; maar welk een vertier van papier en drukloopen heeft bovendien de vermeerderde productie van achttien millioenen gedrukte nieuwsbladen der nationale nijverheid aangebragt! b.) Er was ook een hoog zegelrecht op de *advertentien*, waardoor dezelve, door een genooten, kosten zes *Bougetische schellingen*. Het getal advertentien was toen in een jaar 1,010,000, ten koste van 303,000 p. st. Door het verminderen van de belasting is de prijs gedaald tot 4 Engelsche schellingen, maar het getal is gestegen tot 1,670,000 en de opbrengst daardoor 334,000 p. st. Kan men afdoender bewijzen verlangen?

Het debiet van tijdschriften enz. zou zeker vermeerderd worden, daar velen, die ze nu slechts kostelijk houden in leescirkels enz. minder zouden opzien om zich te abonneren. En elk abonnement zou natuurlijk de zegelopbrengst verhoogen. Bovendien had men de hoop, dat ook buiten slands, b. v. in de Rijn-provincien, in Vlaanderen enz. meer Nederlandsche dagbladen en tijdschriften zouden geplaatst worden. Thans wordt men en door den hoogen prijs en door het hooge port er van geschrikt. De port van de bladen, die uit Nederland verzonden worden, is toch veel hooger dan die in Nederland komen, en kost b. v. de *Kölnische Zeitung*, die dagelijks ook des zen-

dags, verschijnt, per trimester een thaler twaalf en een halve sgr., en franco voor buiten slands 10 sgr. geheel (dat is 60 centen meer); terwijl eene courant (hoe klein ook) uit ons land franco naar Keulen gezonden wordende, steeds vijf centen van port kost, hetgeen dus in de drie maanden of 91 dagen f 4,55, dat is meer dan evenveel bedraagt.

Het laat zich, op goede gronden, verwachten, dat alle lakenswaardige wets-ontduikingen, van verschillende aard, die thans plaats hebben, door de vermindering van belasting zullen worden voorkomen; dat niemand zich aan gevaar hieromtrent zal willen blootstellen, en alle magazijnen, weekbladen en soortgelijke verzamelingen, die thans door de ongelijkheid bij de administratie, hier aan drukken zegel onderworpen worden, daar vrij blijven — strijdig niet de grondwettige voorschriften — aan een matig zegelrecht zullen kunnen onderworpen worden, behalve nog eenige gave vrijstellingen.

In het omgekeerde geval, zullen de inkomsten der werken en geschriften, zoo als daarvan nu reeds voorbeelden bestaan, in plaats van 's wekelijks, maandenlijks uitkomen, en dus een grooten schade, niet te waar, van de uitgever en de ongerief van het publiek, maar zonder dat de schatkist er een enkele cent mede zal bevoordeeld worden.

IV. Eindelijk vele takken van nijverheid zullen door eene rechtvaardige vermindering van den boekhandel en de drukpers, door middel van eene aanzienlijke vermindering van het zegelrecht, worden opgebeurd.

De boekhandel, U Ed. Mog. gelieven het wel te bedenken, is een tak van nijverheid, van welken vele andere takken van nijverheid afhangen, en wel in grootere mate, dan, naar het schijnt, doorgaans gedacht wordt. Terwijl men algemeen moede doet om nieuwe takken van volksbestaan op te sporen, de mindere volksklasse aan den kost te helpen, en gewis een dringende pligt geacht wordt, te stand te houden, maar gedruken taf van volkslijf op te beuren, rechtvaardig te schragen en te beschermen. Men denke er toch aan, dat van den bloei van den boekhandel afhangt de tier van papier-molens, van letterplaat- en steendrukkerijen, van gieterijen, van drukpersmakerijen, van binderijen, alle welke duizenden en duizenden aan den breede helpen, — om niet te spreken van vele andere daaraan verwante takken, zoo als de stijfsel-fabrieken, de zwartsel-fabrieken, olie-molens, enz., die bij dezen bloei groot belang hebben, — om niet te spreken van de aanzienlijker opbrengst van advertentien, van porten, franker-gelden, in- en uitvoerrechten, het buitenlandse dagblad-zegel, enz., enz., die alle toenemende bloei en bij betere bepalingen mopens het zegel op de tijdschriften; — om niet te gewagen van de betere gehalte, die aan papier, prentwerken, enz. gegeven kan worden, indien de uitgevers niet te waar gedrukt worden, — om hier, waar het de inkomsten der bezodiging van het genie en talent.

Bij verlag van zegel ware er ook mogelijkheid tot vergrooting van het karakter, dat thans door de meeste periodieke werken gebized wordt, om slechts eenigermate aan dien eisch des tijds, een weinig geld, te voldoen; doch waarvoor, door de en nauwkeurigheid eenmaal ook de naam van Nederlandsche drukwerken, maar al te zeer worden benadeeld.

Doch behalve het hooge zegelrecht zelf is de tegenwoordige toepassing mede zeer ondragelijk en schadelijk voor de nijverheid der ondergeteekenden, zoo wel als voor de schatkist.

Terwijl het bij alle belasting-wetten schier eene gewoonte is fabrieken geheel of ten deels te ontheffen van de belasting op het fabrieksgoed naar buiten slands verzonden wordt; of dat goeder, die benoedigd zijn, zijn de periodieke werken, die recht bezwaard, dat de helft of een derde der waarde van het product welke betaardt. Daar, waar men restitutie geeft voor belasting, betaald van waren, die niet verkocht of weder uitgevoerd worden, moet de drukker zijn papier vooraf laten zegelen en krijgt geen restitutie, wanneer hij eenige nummers meer oplegt, zoo dat hij in de onmogelijkheid raakt later aan aanvragen, tot completiering van jaargangen, te voldoen, hetgeen zeer dikwijls plaats heeft, bij de hoogte van het zegelrecht kunnen er ook geen goede exemplaren, boven het getal abonnees, worden overgedrukt; hetgeen voor den uitgever zoo wel als voor de schatkist onaanvaardig is.

Twee bijzondere punten mogen de ondergeteekenden, ook niet stuitrijgend voorbijgaan. a.) Het eerste punt betreft de boekhandel, in artikel 23 der voordragt, tegen ieder ondergeteekenden, of afdruk van de daar genoemde stukken, die bepaling is buiten alle evenredigheid met het debiet. Voor de overtreding van de waarde van eenen bent, wordt eene boete van vijftig gulden gesteld, dat is, vijf duizend maten; dat bedrag, bij welke andere boete, bij belasting, politie- of andere overtredingen is zulk een bedrag bepaald? En bij welke andere belasting bestaat er, bij de onkreukbaarste goedertrouw van de hoofden eener drukkerij of eenen boekhandel,

